

Opis

W grze o rozwój, kluczową pozycję we współczesnej gospodarce zajmuje region. Budowanie jego przewag konkurencyjnych uwarunkowane jest istnieniem kapitału ludzkiego, kapitału społecznego, infrastruktury instytucjonalnej, przedsiębiorczości i innowacyjności.

Odpowiedzialność za tworzenie tych warunków w głównej mierze, spoczywa na barkach przedstawicieli władz lokalnych i regionalnych. Poprzez paletę strategicznych instrumentów mogą stymulować wykorzystanie posiadanego potencjału, zachowania aktorów regionalnych oraz określać pożądane kierunki rozwoju. Możliwości te wzmacnia nie tylko polityka regionalna państwa, ale przede wszystkim kształt i reguły nowej polityki regionalnej Unii Europejskiej na lata 2007-2013.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom tych osób, którym nie jest obojętne gdzie i w jakich warunkach pracują, mieszkają i wychowują swoje dzieci proponujemy tą właśnie książkę, która: wskazuje od czego zależy rozwój regionu w gospodarce globalnej, wyjaśnia mechanizmy wspierania konkurencyjności regionu, w sposób kompleksowy charakteryzuje instrumentarium planowania strategicznego w mieście i regionie, wyjaśnia reguły nowej polityki regionalnej obowiązującej w okresie 2007-2013.

Wiedza ta prezentowana z perspektywy ekonomicznej i socjologicznej adresowana jest zarówno do praktyków, jak i teoretyków zajmujących się problemami zarządzania miastem i regionem. Do lektury tej publikacji, zapraszamy nie tylko studentów kierunków ekonomicznych, gospodarki przestrzennej, geografii czy socjologii miasta, ale przede wszystkim pracowników administracji publicznej, szczególnie regionalnej oraz tych wszystkich, którzy swoimi decyzjami i aktywnością kształtują procesy rozwoju regionalnego.

Spis treści

Wprowadzenie 9

Rozdział 1

Zewnętrzne uwarunkowania konkurencyjności regionów - Zbigniew Przygodzki 11

1.1. Procesy globalizacji 11

1.1.1 Od rewolucji przemysłowej do globalizacji 11

1.1.2 Gospodarczy wymiar procesów globalizacji 15

1.1.3 Społeczny wymiar procesów globalizacji 24

1.2. Globalizacja a rozwój regionalny - Jacek Chądzyński 32

Rozdział 2

Teoretyczne podstawy rozwoju regionalnego i lokalnego 39

2.1. Region i klasyczne teorie jego rozwoju - Zbigniew Przygodzki 39

2.1.1. Region w ujęciu ekonomicznym 39

2.1.2. Pojęcie i istota rozwoju regionalnego 43

2.1.3. Klasyczne teorie lokalizacji działalności gospodarczej 45

2.1.4. Wybrane teorie rozwoju regionalnego 54

2.2. Nowe koncepcje rozwoju - w kierunku rozwoju lokalnego - Jacek Chądzyński 63

2.2.1. Geneza koncepcji rozwoju lokalnego 63

2.2.2. Istota rozwoju lokalnego 69

2.2.3. Cele, czynniki i bariery rozwoju lokalnego 80

2.2.4. Podstawowe instrumenty polityki rozwoju lokalnego 89

Rozdział 3

Konkurencyjność regionów - Zbigniew Przygodzki 105

3.1. Konkurowanie i konkurencyjność regionów 105

3.2. Wiedza i informacja - baza konkurencyjności regionów 110

3.3. Czynniki konkurencyjności regionów 114

3.3.1. Kapitał ludzki 116

3.3.2. Kapitał społeczny 119

3.3.3. Podmioty gospodarcze 128

3.3.4. Innowacje i innowacyjność regionów 142

3.3.5. Infrastruktura instytucjonalna 148

Rozdział 4

Środowiska przedsiębiorczości - Jacek Chądzyński 153

4.1. Innowacyjne środowisko przedsiębiorczości 153

4.2. Sieciowy paradygmat rozwoju 157

4.3. Terytorialne formy organizacji produkcji 161

4.3.1. Dystrykt marshallowski 162

4.3.2. Dystrykt „Trzecich Włoch” 166

4.3.3. Dystrykt technologiczny 173

4.3.4. Inne typy nowych dystryktów przemysłowych 175

4.3.5. Klaster Portera 181

4.3.6. Lokalny system produkcyjny 183

4.3.7. Środowiska przedsiębiorczości a logika rozwoju terytorium 192

Rozdział 5

Podstawy polityki regionalnej - Aleksandra Nowakowska 199

5.1. Polityka regionalna - podstawowe pojęcia 199

5.2. Uwarunkowania polityki regionalnej 204

5.3. Instrumenty polityki regionalnej - definicje i klasyfikacje 205

5.4. Strategiczne instrumenty polityki regionalnej 209

5.5. Ramy europejskiej polityki regionalnej na lata 2007-2013 213

Rozdział 6

Planowanie strategiczne rozwoju regionalnego - Aleksandra Nowakowska 219

6.1. Cele planowania rozwoju regionalnego 219

6.2. Istota strategicznego planowania rozwoju regionu 221

6.3. Etapy strategicznego planowania rozwoju 224

6.4. Typy i funkcje strategii 231

6.5. Problemy i bariery planowania strategicznego - polskie doświadczenia 235

Bibliografia 237